

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Васил Стефанов Петков,
Университет за национално и световно стопанство, гр. София
Научна специалност: „Световно стопанство и МИО“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по „Световно стопанство и МИО“

Автор на дисертационния труд: СИМЕОН СТОИЛОВ СТОИЛОВ
Тема на дисертационния труд: „МЕЖДУНАРОДНИЯТ ТРАНСФЕР
НА НОВИ ТЕХНОЛОГИИ И НЕГОВАТА РОЛЯ В ПРЕХОДА
КЪМ ИНОВАТИВНО И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА
БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА“

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към секция „Международна икономика“ в Института за икономически изследвания към БАН в докторска програма по „Световно стопанство и МИО“.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд се състои от 235 страници и включва три глави, библиография, списък на използваните съкращения, таблици, фигури и статистически източници. Използваната литература съдържа 307 източника, а в допълнение и 12 статистически такива. Изследването представлява ценен принос към научното познание в разглежданата проблематика, а актуалността е безспорна с оглед на трансформациите, които настъпват в технологичното развитие, геополитическите процеси и нарастващото значение на иновациите.

В увода са налице основните реквизити – обект, предмет, изследователски въпроси, цел и задачи на изследването, ограничения на изследването, методология на научната разработка, теза и хипотези и кратко представяне на структурата на дисертационния труд. Целта на разработката и изследователските задачи отговарят на съдържанието и насоките на дисертацията. Тезата е прецизно формулирана, а възприетите хипотези намирам за отговарящи на структурата и съдържанието на труда.

Докторантът подробно представя информационното осигуряване, методите на изследването и ограничителните условия, които обективно отразяват съдържанието на разработката. Изводите намирам за правилни,

логични и релевантни към предварително заложените теза, хипотези, цел и задачи.

Първа глава започва с литературен преглед, следвано от дефинициите и обхвата на международния трансфер на иновации и технологии. Изследват се връзките и взаимозависимостите между тях и устойчивото развитие, външните фактори за икономически растеж, глобалните стойностни вериги и конкуренцията, както и технологичния суверенитет. Добро решение е да се включат междинни изводи в края на главата.

Втората част е посветена на изследване на мястото на България в иновационната среда в рамките на ЕС и като цяло. Акцентира се върху иновационното развитие, регулаторната и институционалната среда, защитата на интелектуалната собственост. Накрая се извеждат икономическите основи и показатели за устойчив преход, енергийната трансформация, националните стратегии, инвестиционна рамка и важноста на стратегическия подход за постигането на успех в разглежданата сфера.

Последната трета глава е посветена на изследването на моделите, ефектите и националната перспектива като компоненти на стратегическия подход. Изследва се концептуалната рамка, правят се исторически и международни паралели. Определен принос представлява разработването на рамка на модел за оценка на мултиплицирания ефект, както и национална пътна карта за стратегическо прилагане в България.

Заключението обобщава основните изводи, до които достига докторантът и които имат голямо практическо значение.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Представеният труд притежава научна и научно-практическа стойност, тъй като е посветен на проблематика, която ще става все по-актуална.

Основните научни и научно-приложни резултати могат да бъдат формулирани в следните насоки:

- личи добро познаване на литературата по проблематиката и внимателно боравене със специфичните термини;
- налице е анализ и систематизация на литературата и е похвално използването на толкова голям брой източници;
- в хода на изложението се доказват тезата, хипотезите, целта и задачите на изследването чрез подходящи примери и авторови изводи към тях;
- методиката на изследването е трудоемка, интересна и резултативна;

- систематизирани са историческите модели и е разработен цялостен теоретико-концептуален модел;
- изследвани са международни и национални модели и на тази база са направени ценни изводи и препоръки;
- формулиран е модел за трансформация на България от пасивен реципиент към активен участник и износител на иновативни решения;
- разгледаните казуси обогатяват изследването и допринасят за повишаване на качеството на разработката като чрез тях се доказва тезата на изследването;
- научният апарат е използван прецизно.

В представения дисертационен труд се откриват научни и научно-приложни приноси, които обогатяват съществуващата теория и практика.

В резултат на изложеното по-горе може да се заключи, че целта и задачите на изследването са постигнати, както и че е доказана основната теза при така формулираните хипотези.

Разработката е изцяло авторово дело, не се открива плагиатство и са покрити минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Авторът посочва приносите на дисертационния труд като ги разделя на научни, емпирични и аналитични и приложни. Същите могат да бъдат приети, въпреки че те могат да бъдат формулирани по-синтезирано и по-кратко в рамките на 3-4 основни.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените публикации във връзка с темата на дисертационния труд надхвърлят изискуемия минимум. Те съдържат различни аспекти, свързани с темата на дисертационния труд и показват, че докторантът е работил и осмислял проблематиката систематично. В допълнение чрез тях основните достижения на автора в дисертацията са намерили публичност.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат отговаря на изискванията. Докторантът съвестно е представил основните въпроси и постижения от дисертацията в автореферата. Налице са и най-важните резултати от изследването. Представените приноси отговарят на тезата, хипотезите, целта, задачите и

резултатите от разработката.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки.

В хода на защитата бих желал авторът да отговори на следния въпрос:

„Възможно ли е догонващо ускорено развитие в България в настоящите условия, за да се преодолее изоставането спрямо разгледаните страни-членки на ЕС, както и да се създадат предпоставки за постигане на по-висока конкурентоспособност?“

8. Заключение

В заключение представеният за рецензиране дисертационен труд притежава необходимите качества и достойнства и отговаря на всички законови изисквания, което ми дава основание да изразя категорично своето положително становище за присъждане на образователната и научна степен „доктор по икономика“ по научна специалност „Световно стопанство и МИО“ на докторанта Симеон Стоилов Стоилов. Ще гласувам „ЗА“.

02.02.2026 г. /гр. София

Подпис:
(доц. д-р Васил Петков)